

Statistikk om grunnskolen 2016-17

Her finner du en oppsummering av statistikken om elever og ansatte i grunnskolen.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 14.12.2016

All statistikk i GSI-tall

I [GSI](#) finner du statistikk om grunnskolen for skoleåret 2016-17 og tidligere år. Du kan lage dine egne rapporter.

Statistikken tar utgangspunkt i tall per 1. oktober hvert skoleår.

Hovedfunn skoleåret 2016-17

Flere årsverk til undervisning

Det er 736 flere årsverk til undervisning i grunnskolen sammenliknet med i fjor, og 1127 flere enn for to år siden. Økningen er først og fremst på 1.-4. trinn, der det er 986 flere årsverk skoleåret 2016/17 enn det var skoleåret 2014/15. Det er bevilget betydelige midler til økt lærertetthet på 1.-4. trinn de siste to skoleårene.

En del lærere mangler kompetanse

5,9 prosent av lærerne oppfyller ikke kompetansekravene for tilsetning. Det vil si at de ikke har en lærerutdanning eller annen godkjent utdanning for tilsetning i grunnskolen. 4,5 prosent av undervisningstimene gis av lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetning. Dette tyder på at lærere uten godkjent utdanning underviser litt færre timer enn de som har en godkjent utdanning.

Det er et krav om et visst antall studiepoeng i flere av fagene lærerne underviser i. For lærere som underviser i norsk, matematikk, engelsk, samisk og norsk tegnspråk, er det et kompetansekrav om 30 studiepoeng på barnetrinnet og 60 på ungdomstrinnet.

8 770 av lærerne som underviser i norsk, 11 430 av lærerne som underviser i matematikk og 10 955 av lærerne som underviser i engelsk, mangler noen studiepoeng for å oppfylle kompetansekravet. Dette utgjør 24 prosent av norsklærerne, 36 prosent av matematikklærerne og 48 prosent av engelsklærerne.

Lærere som underviser i norsk, matematikk og engelsk som ikke oppfyller kompetansekravene for undervisning i disse fagene, skoleåret 2015/16 og 2016/17

	1.-7. trinn				8.-10 trinn				Totalt 1.-10. trinn			
	Antall		Andel		Antall		Andel		Antall		Andel	
	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17
Norsk	5 907	5 732	21 %	20 %	3 637	3 038	44 %	39 %	9 544	8 770	26 %	24 %
Matematikk	8 869	8 536	36 %	34 %	3 530	2 894	46 %	41 %	12 399	11 430	38 %	36 %
Engelsk	9 148	9 167	54 %	54 %	2 164	1 788	34 %	30 %	11 312	10 955	48 %	48 %

Stabil gruppestørrelse

I en ordinær undervisningssituasjon er det i snitt 16,8 elever per lærer. Det er dette vi i GSI kaller gruppestørrelse 2. Gruppestørrelsen har vært stabilt de siste ti årene.

24 prosent av elevene går på skoler som har en gruppestørrelse på 20 eller mer.

På 1.-4. trinn er gruppestørrelsen 15,8, en nedgang på 0,2 fra de to forrige skoleårene. Nedgangen henger sammen med at det er bevilget midler til flere lærere på disse trinnene.

Flere elever

Det er 629 275 elever i grunnskolen. Det er 5 520 flere elever enn i 2015-16.

Færre og større skoler

Det er 2 858 grunnskoler i Norge. Dette er 9 færre enn i 2015. Vi ser en nedgang i skoler med færre enn 300 elever, og spesielt skoler med færre enn 100 elever. Antall skoler med 300 elever eller mer har økt noe siden i fjor. Det er fortsatt flest skoler som har mellom 100 og 299 elever.

Elevsnittet per skole har økt med 27 elever siden 2006-07, fra 193 til 220. For ti år siden, i 2006-07, hadde den største skolen 824 elever, mot 915 i dag.

Skoler fordelt etter elevtall, skoleåret 2014/15 til 2016/17

Antall skoler og antall elever per skole				
År	Skoler fordelt etter elever			
	Færre enn 100 elever	100 - 299 elever	300 elever eller mer	Sum skoler
2016/17	851	1 144	863	2 858
	30 %	40 %	30 %	100 %
2015/16	872	1 147	848	2 867
	30 %	40 %	30 %	100 %
2014/15	886	1 155	845	2 886
	31 %	40 %	29 %	100 %

Nedgang i spesialundervisning

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning. De siste fire årene har det imidlertid vært en liten nedgang. Nå får 7,8 prosent spesialundervisning, 68 prosent av disse er gutter.

Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn.

37 prosent får spesialundervisningen hovedsakelig i (den ordinære) klassen. Det har vært en jevn økning i andelen som får spesialundervisningen i den ordinære klassen de siste årene. I 2013/14 var andelen 28 prosent.

Antall og andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning, fordelt på kjønn. Skoleårene 2012/13 til 2016/17.

Skoleår	Totalt Antall elever	Elever med spesialundervisning					
		Totalt		Gutter		Jenter	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
2016/17	629 275	49 366	7,8	33 454	67,8	15 912	32,2
2015/16	623 755	49 258	7,9	33 251	67,5	16 007	32,5
2014/15	618 996	49 672	8,0	33 739	67,9	15 933	32,1
2013/14	615 327	50 977	8,3	34 595	67,9	16 382	32,1
2012/13	614 894	52 723	8,6	35 719	67,7	17 004	32,3

Det har lenge vært et politisk mål å forbedre den tilpassede opplæringen slik at alle elever får et bedre læringsutbytte. Samtidig har det vært et ønske om å redusere andelen som får spesialundervisning. Nedgangen i andel som får spesialundervisning siden 2012/13, kan skyldes at flere skoler har jobbet målrettet for å få ned andelen spesialundervisning. Kanskje lykkes også flere skoler noe bedre med den tilpassede opplæringen innenfor rammen av det ordinære opplæringstilbudet.

Det har også vært mye fokus på inkludering, som også kan ha medvirket til en nedgang i spesialundervisningen og at flere av de som har enkeltvedtak om spesialundervisning får denne i den ordinære klassen enn tidligere.

Samtidig er spesialundervisningen en individuell rett. Vi vet ikke hvorvidt nedgangen faktisk skyldes at flere får et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, eller om det skyldes at det er elever som ikke får rettighetene sine oppfylt.

Flere elevtimer

En elev har i snitt 790 timer i 2016-17. Dette er tre timer mer enn forrige skoleår. Tallet har økt nesten hvert år siden 2007-08, med en total økning på 32 timer per elev i perioden.

Timeantallet har økt mest på 8.-10. trinn de siste fem årene, noe som hovedsakelig skyldes innføring av valgfag. Siden i fjor har økningen vært størst på 5.-7. trinn. Dette skyldes økning i timetallet i naturfag fra og med skoleåret 2016/17.

Flere elever får særskilt norskopplæring

45 272 elever får særskilt norskopplæring, 1 878 flere enn forrige skoleår. Dette ser vi i sammenheng med den økte tilstrømmingen av asylsøkere i slutten av 2015.

15 prosent av elevene med særskilt norskopplæring får undervisning i egne undervisningsgrupper. Det utgjør 6 737 elever. Av disse var 1 892 asylsøkere.

Elever som har rett til særskilt norskopplæring, har også, etter behov, rett til morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. Av elevene som får særskilt norskopplæring, får 31 prosent annen særskilt språkopplæring i tillegg. Det utgjør 14 240 elever. Siden 2012-13 har det vært en nedgang på 23 prosent i antall elever som får tospråklig fagopplæring, morsmålsopplæring eller annen tilrettelagt opplæring.

Noen færre nynorsk-elever

87 prosent av elevene får opplæring på bokmål. Andelen har økt med 0,8 prosentpoeng siden 2007/08.

Andelen elever som får opplæring på nynorsk har gått ned fra 13,6 prosent i 2007-08 til 12,2 prosent inneværende skoleår. Sogn og Fjordane (98 prosent) og Møre og Romsdal (50 prosent) er de eneste fylkene der et flertall av elevene får opplæring på nynorsk.

0,8 prosent har ikke opplæring verken på bokmål eller nynorsk. Disse får i stedet opplæring enten på samisk eller på et annet språk.

Andel elever med nynorsk som opplæringsmålform. Skoleåret 2007/08 til 2016/17.

Valgfag: fysisk aktivitet og helse mest populært

Elever på 8.-10. trinn skal kan velge mellom minst to av 15 ulike valgfag.

Nesten 60 prosent velger ett av de tre mest populære valgfagene: fysisk aktivitet og helse, sal og scene og natur, miljø og friluftsliv.

Det er viktig å presisere at ikke alle ungdomsskoler tilbyr alle valgfagene. Gjennomsnittlig gir skolene som har valgfag opplæring i fem ulike valgfag, men 9 prosent av skolene gir opplæring i kun ett valgfag. 23 prosent av skolene har elever fordelt på syv eller flere valgfag.

Antall og andel elever på 8.-10. trinn fordelt på valgfag

Valgfag	Elever 8. trinn		Elever 9. trinn		Elever 10. trinn		Sum 8.-10. trinn	
	Antall	Andel	Antall	Antall	Andel	Andel	Andel	Andel
Fysisk aktivitet og helse	21 049	35 %	19 191	33 %	17 875	30 %	58 115	33 %
Sal og scene	7 100	12 %	8 007	14 %	8 021	13 %	23 128	13 %
Natur, miljø og friluftsliv	5 330	9 %	7 112	12 %	5 784	10 %	18 226	10 %
Design og redesign	7 544	13 %	5 539	9 %	4 820	8 %	17 903	10 %
Teknologi i praksis	5 381	9 %	3 533	6 %	2 612	4 %	11 526	6 %
Innsats for andre	2 925	5 %	3 653	6 %	3 164	5 %	9 742	5 %
Produksjon av varer og tjenester	2 265	4 %	3 633	6 %	2 859	5 %	8 757	5 %
Trafikk	10	0 %	1 147	2 %	7 589	13 %	8 746	5 %
Medier og informasjon	2 904	5 %	2 511	4 %	2 723	5 %	8 138	5 %
Forskning i praksis	2 300	4 %	1 623	3 %	1 461	2 %	5 384	3 %
Programmering	1 560	3 %	1 155	2 %	877	1 %	3 592	2 %
Internasjonalt samarbeid	526	1 %	656	1 %	629	1 %	1 811	1 %
Reiseliv	454	1 %	394	1 %	474	1 %	1 322	1 %
Levende kulturarv	219	0 %	461	1 %	415	1 %	1 095	1 %
Demokrati i praksis	259	0 %	286	0 %	325	1 %	870	0 %
Sum	59 826	100 %	58 901	100 %	59 628	100 %	178 355	100 %

Elever som ikke møter på skolen

207 elever møtte ikke opp ved skolestart og var fortsatt er utenfor opplæring 1. oktober. Dette omfatter kun elever med udokumentert fravær. Tallet er nærmest uendret fra forrige skoleår. Oslo, Hordaland og Akershus har registrert flest barn, henholdsvis 42, 23 og 22.

Leksehjelp

Kommunene har ansvar for å tilby minst åtte timer leksehjelp hver uke, fordelt på 1.-10. trinn. Tidligere måtte kommunene gi leksehjelpen på 1.-4. trinn, men fra og med skoleåret 2014/15 kan de fordele de åtte timene fritt på årstrinnene.

Vi ser at det er størst andel elever som deltar i leksehjelpsordningen på 4.-7. trinn.

Deltakelse i leksehjelpsordningen

Trinn	Totalt antall elever	Elever som deltar i leksehjepsordningen	
		Antall	Prosent
1.	64 514	4 214	6,5 %
2.	65 463	8 004	12,2 %
3.	64 516	13 294	20,6 %
4.	62 830	16 539	26,3 %
5.	63 239	19 929	31,5 %
6.	61 894	17 952	29,0 %
7.	62 182	16 176	26,0 %
8.	61 621	5 974	9,7 %
9.	60 797	4 380	7,2 %
10.	62 219	3 928	6,3 %
Sum	629275	110 390	17,5 %

SFO

61,6 prosent av elevene på 1.-4. trinn deltar i SFO. De siste tre skoleårene har andelen gått noe tilbake.

For en elevplass på 20 timer i SFO, har prisen økt med 3 prosent siden 2015/16. Dette tilsvarer 73 kroner.

